

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 8 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A magyar szeszipar.

Irta:

Mittelmann Bédeq.

Mult évi jelentésünkben kimutattuk, hogy a monarchia szeszfogyasztása, a kontingentált mennyiséget végre majdnem igénybe vette, de egyszersmind különösen hangsúlyoztuk, hogy eme fogyasztási arány már oly magas, hogy annak fokozódása nem valószínű, vagyis hogy a fogyasztás már a legmagasabb fokát érte el. Hogy ezen feltevéssünk mennyire bizonyult valóznak, legjobban igazolják az 1893—94. évi hivatalos fogyasztási statisztikai adatok, melyek szerint:

Magyarország fogyasztása 848340 hektoliter.

Ausztria fogyasztása 949703 hektolitert tett, az előző évhez képest tehát csökkenést mutat a fogyasztás.

Magyarországon 20287 hektolitert.

Ausztriában 27820 hektolitert ami annyit jelent, hogy a mult termelési év végén a monarchiában fennmaradt 281421 hektoliter összkészlet ismét majdnem 50000 hektoliterrel emelkedett.

Eme tény egyedül elég lett volna ahhoz, hogy az ipar ingadozó és válságos helyzetében azon pontra jusson, hol már csak a végső erőlködés által képes magát tovább tengetni; de felmerültek ezenkívül még egyéb súlyos következményeket maguk után vont oly körülmé-

nyek, amelyek ezen, oly annyira megsanyargatott ipart a végső csapással fenyegetik.

Ugyanis míg az 1892—93. évad alatt az ipar helyzetét kedvezőtlennek és jövőjét bizonytalanak neveztek, amely a termelőknek már a legszerűebb gyártási hasznót sem nyújtja, addig az 1893—94. termelési évad, de különösen az 1894. év szeptember havával kezdődött 1894—95. évad már jelentékeny veszteségeket hozott.

Az 1888. évi XXIV. t.-cz. életbeléptetése óta az ipar évről-évre fokozatosan mondott le jövedelmezőségéről, előbb a szokásos törlesztésekről, majd meg a beruházott tőke kamatairól, végre már a forgalmi tőke kamatairól is, most pedig ezen lemondás mellé a tőkéből való veszteség is járul.

A helyzetnek ily válságossá történt alakulását az 1894. évi tengeri és burgonya rosz termése okozta, amely által a szesztermeléshez felhasznált nyers anyagok egy-egy hektoliter szesz termelésénél 4—5 frttal többre jön, mint az elmúlt évben. A kontingentálás elve mellett, ha ugyanis a kiszabott kontingens a fogyasztással arányban állana, ne meg jelentékeny készletek sem volnának, ugy a magasabb termelési költségeket az ipar természetszerűleg a fogyasztóra átháríthatná, de minthogy kontingensünk el sem fogyott, készletünk meg még mindig emelkedett, a kereslet és kínálat közötti természetes viszony, a szeszárak to-

vábbi csökkenését eredményezi, tehát nemcsak a nyersanyag árának emelkedése, de a késztermény árának csökkenése is sújtja a magyar szeszipart.

Van azonban ezen súlyos körülményeken kívül még egyéb veszedelem is, a mely a magyar szeszipart létében fenyegeti és azt az osztrák szeszipar versenyével szemben tehetetlenné teszi — és ez nem egyéb, mint a cukoripar krízise. Bármily különösnek tessenek is ezen állítás, annak igazságát bebizonyítani és jelentőségét szembeötlővé tenni nem nehéz feladat. — Ugyanis a cukor ipar Ausztriában igen magas tejlődési fokon áll, oly annyira, hogy termelése jóval túlhaladja a monarchia szükségletét; a cukor termelés mellett nyert melléktermény: a cukorüledék vagy szörp, tehát ott nagy mennyiségben áll a szeszfeldék rendelkezésére. A cukor árak rohamos esése természetesen a szörpre is aránylagos hatással volt, olyannyira, hogy Ausztriában a szeszfeldék 1 rt 75 krtól 2 forintig vásárolhattak métermázsánként nagyobb mennyiségű szörpöt, a melyből körülbelül 8 frttal olcsóbban termelnek 1 H szeszt, mint a magyarországi gabona vagy burgonyából termelő szeszfeldék, tehát mialatt mi tetemes veszteségeket szenvedünk, aszalt ott még haszonnal dolgoznak.

Ezen körülmény a közös adó törvény és vámtérület mellett kiszolgáltatja a magyar szesztermelést az osztrák érdekeknek. Ez már oly jelentőségű kérdés, a mely nem egye-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Tél.

Pusztas tájon végtől-végig
Köd borong és hó fehérlik;
Tél odafenn, ideleinn, —
Tél a szivemen.

Levelei tarlott fáknak
Szomoruan szállodognak;
Valamennyi sárba vess, —
Üdvöm sorsa ez.

Hideg szél fü mindenünnet,
Partjainkról messze tüntek
Rigók, fúrjek hátelen', —
Mint te, kedvesem

Endrödi Sándor.

Két új könyvről, két íróról és még valamiről.

— Sas Ede: „Házasságok.” Budapest; Grill Károly és kir. udvari könyvkötőkeskedése 1895. — Marlowe: „Faust”; angolból fordította: Londoness Elek; Arad, ifj. Klein Mór 1895. —

Tisztelt Ön! Nem vagyok grafologus, a kézírásokat nem ismerem, így engedje meg est a semleges megszólítást, nekem, a szótlanoknak, ki női kezektől szerelemben fura „Sevelet sohasem, férfaktól pedig még érintem b

gy kiszak
yben mind
eni nem va

ae, hogy be-

olyan irást kapott, mely serkentett volna a betűk speciális jellegének tanulmányozására.

Igy én Önben csupán egy irnitudo individuumot tudvölök, aki a börzeárfolyamon kívül az irodalom egyes eseményei iránt is érdeklődik. Nem tudom, vajjon nő-e ön vagy férfi, szőke-e, vagy barna, nem is kutatom, mivelhogy ismételt soraiban inkognitóját megtartani óhajtotta, de mindenesetre csak gratulálók önnek azért a kitartásért, amelylyel engem, a betűcsömörben szenvedő szegény városit a kötelességemre figyelmeztetett.

A ritkaságok közé számítom önt ezért a kiváló tulajdonságaért, a ritkaságok közé, kik ma már csak a régi jó táblabírák idejéből megmaradt emberek emlékében élnek.

Egy ember, aki könyvet olvas, egy ember, aki — miután az elolvasott könyvről megalkotta a maga véleményét — kritikát akar hallani a özéhbeltől is! Hallatlan.

Nem is bírom e osodát magamnak megmagyarázni mással, mint hogy ön — falusi. Azok közül az áldott lelkű, nyugalmas falusiak közül való, akik a jól befűtött boglyakemenzre mellé telepedve, nemosak felvágják a könyvet, de meg is emészti azt annak módja szerint, azon kevesek közül való, kik az írókat nem a reklamozikkék, hanem a saját értékük után itélik meg.

Nem lehetetlen ugyan, hogy ön az irodalmi táplálékát a plébános ur könyvtára utján — minden nagyobb anyagi megeröltetés

nélkül szerzi be — de azért még mindig fellelte áll azoknak a kifent, kivassalt városi uraknak, akik szellemi éhüket a délutáni kávé mellett elolvasott hírlapokkal csillapítják, s legfeljebb azt a könyvet vessik meg, amelyről boros asztal mellett, bálban, borbélynál, szóval mindenütt hallanak beszélni, (hogy alantabb fekvő helyiségeket ne is említsek). S a városi urak az ily könyvet sem azért vessik meg, hogy elolvassák, hanem, hogy az elejét és végét megnézzvén, csodálatraméltó irodalmi tájékozottságukkal dicsekedjenek ama sokaság előtt, mely kifogástalan frakkban, kivágottt selyemruhában egymást szapulni eljárá szurjaikra, hogy nagy mezezőnként szerepelhessenek az egy-két, esetleg meghívott író ember előtt, akik az ő jóvoltukból bizonybizony száraz kenyeret ehoznének, vagy esetleg éhen halhatnának.

De eltekintve ezektől — tisztelt ön — a városi ember nem is olvashat könyvet rengeteg elfoglaltságai miatt.

Képzelve el: ma egy estély, holnap piknik, mükedvelői előadás, melyen ha ott nincs, menthetetlenül elpusztul az ősi beosület, meg a jótékonyági bálak, melyen két ezer forintot kell összetánczolni, tomboláznai, hogy az árvagyermekeknek buszonhét forint jussou belöle, aztán a revanchebálak, a jubileumok és matinék — mind-mind annyira igénybe vessik az embert, hogy olvasásra épenességel nem marad ideje.

Tizenkét oldal.

dül az ipart, hanem az ország közgazdasági érdekeit is érinti, és a melylyel az államkormányzatnak is foglalkoznia kell.

Jelentősséggel bír ezen körülmény egyaránt a mezőgazdasági és ipari szesziződékre, mert tudvalevő tény, hogy Ausztria mezőgazdasági szeszipara igénybe veszi a szesz-adó törvény végrehajtási utasítása I. a) pontjában foglalt ama kedvezményt, mely szerint a feldolgozásra kerülő anyagokhoz nagyobb mennyiségű szörpöt is használhatnak fel.

A szeszmonopoliumnak életbeléptetésére vonatkozó hírek mindinkább valószínűbb alakot öltenek, mint-hogy azonban ennek kedvező avagy kedvezőtlen hatását mindaddig, míg kész javaslatlaltal nem állunk szemközt, vitatni meddő fáradozás volna, ezzel ezuttal foglalkozni egyáltalán nem szándékunk, azonban már most is időszertűnek véljük az érdekeltek figyelmét a fenti körülményre és az abból eredhető káros hatásra felhívni, a mely, ha a termelési költségek megállapításánál a különböző, feldolgozás alá kerülő nyersanyagoknak értéke tekintetbe nem vétetnék, a magyar szeszipart imminens veszélynek tenné ki.

BELFÖLD.

Az alapság ellen. A Pol. Cor. egy római távirata szerint Schönborn bajor-nak Rómában való tartózkodását Magyarország nagy érdeklődéssel kísérik. Azt hiszik, hogy a misszió az alapság fejeletlenességének és Ausztriában nyilvánuló antiszemita mozgalmának a pápa által való elítélését fogja eredményezni. Ehhez azt a reményt fűtik, hogy a pápa szavaiból Vassary hercegprímás és a magyar episkópátus érte fog marítani az ultramontanok és a néppárt antiszemita agitációinak mérséklésére, vagy egyáltalán elítélésére a katolikus egyháza politikának a mai illetéktelen személyiségek kezéből való kivévése, kik tudatlanságból és fanatizmusból az ország nyugalmaát zavarják.

De meg aztán minek olvasson az könyvet, aki maga is ír?

S a városi ember az mind ír! A borbély legény madrigált, a postatiszt novellát, a közjegyző drámát, az önképzőkör elnök eposzt, a közgazdasági tudósító regényt és műbirálót! Még a bali referádákra is jut a fennmaradt brancsokból egy pár ortografiát nem ismerő legény!

Ilyen viszonyok között kívánhatni-e, hogy a városban valaki könyvet olvasson.

Nőt többet mondog, hogy önnek ama kérdésére válaszoljak: miért nem irtunk mi eddig a Sas Ede, meg a Londess Elek igazán figyelemreméltó művéről — mi magunk is hálátlanok vagyunk — saját véreinkkel szemben. A vidékről megküldött könyvet jól-rosszul, egy pár sorban beajánljuk a közönségnek, s azzal véga. Bibeldődjük a nagyképi kritikával Silberstein Otvös Adolf, Keszler József, meg Ambrus Zoltán, akiknek nem kell megírni, hogy tegnap a sarki hentes szerelmi bubánatában elmetesztette a torkát, akiknek nem kell törődniük azzal, hogy mikor ér véget az ipartestületi elnökválság, s mikor lesz a nyugalomba vonuló bíró ötvenéves pályájának jubileuma!

De bezeg, ha a főváros sokszor silány termékei az asztalunkra kerülnek, akkor nem sok a munka, akkor nem gátol a dicsériadákban a jubileum, az elnökválság, s a sarki hentes tragikus esete, akkor félre minden egyéb munkával — hadd jöjjön a műkritika!

S miért? Mert onnan felülről mannat vár a kapaszkodó kis titán, mert a fővárosi kol-

A helyzetről a bécsi Pol. Corr. budapesti levelezője azt írja, hogy aki a parlamenti helyzetet Magyarországon ismeri, azt lepheti meg, hogy a p p o n y i gróf és S z a p á r y gróf hívei egyaránt küzdenek és még mindig a kormány ellen és a budget apropriációit meg akarják tagadni. Minthogy a meggyezés e csoportokkal lehetetlen volt, oppozíciójuk természetes dolog. Minden esetre észrevehető, még pedig Apponyi grófra nézve is, hogy az ellenállást ez idő szerint távolról sem fejtik ki annyi erővel, kedvvel és buzgósággal mint azelőtt. A nemzeti párt vezére is meggyőződött arról, hogy ugy pártja kebelében, mint az ország közvéleményében a dolgok nem minden tekintetben állanak ugy, a mint ő remélte. A függetlenség, ha nem jó kösbe valami, öszre megérkezik a döntésre. A mi U g r o n képviselő heves föllépését illeti, nyilvánvaló, hogy szenvedélyességével csak szakadásokat és a biztosság hiányát akarja befelezni. A kormányt és a liberális pártot ez nem zavarhatja munkájában és önbizalmában.

A széjjelzüllött függetlenségek.

— Pártértekezlet. —

Az Aradi Közlöny tegnap táviratai közt körülményesen ismertette azt a nagy bomlást, mely az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártban végbement. Ezen a gyűlésen megpecsételték a párt sorsát. Ugron Gábor a ki eddigelé mindig csak szónokolt, most végzetett is valamit: a szervezkedés jelszava alatt sikerült neki szétrobbantani, még pedig minden jel szerint, véglegesen azt a pártot, melynek ő volt egyik vezető tagja. Részekre szakadva, a közjogi ellenzék hívei még haogoztatják egymagukban állva pártjuk platonikus elveit, de a szervező-bizottság diadalmas megalakulása után a jövő választásnál ez a párt meg fog szűnni azamba jövő politikai faktornak lenni.

A mozgóertes értekezlet többsége megtizedelte a pártot. Ugron Gábor szempontjából ez a legrosszabb gyűlés. Az értekezlet alatt, az ő szellemükben a párt zászlaját már csak egy utolsó csatába vihetik, abba a csatába, melyben kitünik majd, hogy a harcoló bajnokok voltaképpen más ügynek diadalért küzdenek, mint a melyet a zászló hirdet, oly ügyért, mely Magyarországon soha nem győzhet s még azt a becsületet sem szerzi bajnokainak, melylyel egy bár gyakorlati érték nélkül való, de erkölcsi tisztaságban és ideális hazafiassá-

gában tiszteltreméltó eszme iránt minden irányu politikus viselkedni szokott.

Jóformán hetekkel ezelőtt konstataituk, hogy minden kendőzés hiába való; a jelenlegi egyedül aktuális szabadelvüség kérdés a maga természetes alkotó elemre bontja szét az összes létező pártokat.

Ez a kérdés egyedül a szabadelvü pártot nem érinti.

A függetlenségi és 48-as pártban ez a bomlási proccszus már végbement. És most várjuk és elvárjuk a nemzeti pártnak hasonló irányu purifikációját.

Ez a proccszura keshetik ideig-óráig, de végleg el nem maradhat.

Mert a szabadelvüség kérdése ebben az országban többé sehol sem képezhet pártkérdést.

A nem kicsinylendő politikai mozzanatról — távirataink kiegészítése végett — az alábbi, részletesebb tudósítást adjuk.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt rendkívül zajos és izgatott értekezletet tartott, a melynek végén megejtett szavazás egyelőre a pártban szakadást létesített. A párt tagjai oly nagy számmal voltak jelen, mint eddig sohasem. A párt 82 tagja közül csak J e s z e n s z k y László és V á l y i Árpád hiányoztak.

Justh Gyula elnök az ülést megnyitván, elsőnek K a p o c s f f y emelt szót és újból indokolta indítványának szükséges voltát és kérte annak elfogadását. I z s á k Dező Kapocsfy indítványával szemben ellenindítványt terjesztett elő, mely utalással arra, hogy a közjogi pártok egyesülése és a néppárt keletkezése következtében a függetlenségi és 48-as pártnak is kötelessége, hogy a legnagyobb erélylyel folytassa szervezkedését és utal továbbá arra is, hogy a vidéken, a függetlenségi és 48-as párt körében észlelt félreértés onnan ered, hogy az egyházpolitikai törvényjavaslatok tekintetében 2 évvel ezelőtt, május 19 én hozott határozat megengette, hogy egyesek a program ellenére szavazzanak, kimondatni kéri, hogy választassék 12 tagu bizottság, amelynek elnöke legyen a pártnak rendszerinti elnöke és ez minden fontosabb ügyben tartozzék kikérni a párt közgyűlésének elhatározását, és a párt által elfogadandó alapszabályokat a pártot az országban, vármegyékent és kerületenként; mondassék ki továbbá, hogy semmiféle a párt alapelvét képező kérdésekben a párttal szemben ne lehesen állást foglalni, hogy a párt feltétlenül ragaszkodik a 48-diki törvényekben lefektetett elvekhez és aki ez elvekhez nem ragaszkodik és a párt elveivel, programjával nem ért egyet, a pártnak tagja nem lehet. U g r o n Gábor hosszabb beszédben Kapocsfy indítványát pártolja.

légától (ki legtöbbször szegényli a vidékitől a kolléga nevet) viszontszolgálatot lehet remélni, viszontszolgálatot, melynek révén feljuthat a törpe is a félistenek közé.

S ha tudná a szegény, a hiába kűzködő főreg, hogy belőle sohasem válhatik bámuló szemek csodája, bizony-bizony nem erőlködne szakadásig a másik szekerének előretolásában.

Mert az a fővárosi író nem szorul a szegény vidéki lap sok esetben nem öszinte, de talpnyaió, bököló kritikájára, megosinálták az ő könyve utját ott fenn azok az urak, akikkel a kollegiálitás révén te-s-tu poharat ivott, s akikkel mindennap együtt kapuczinerezik a klub valamelyik népes asztalánál.

No meg aztán a fővárosi írók cseppet sem szerények. A frissen nyomott, még kenozeszagú könyv mellett ott a megírott, sokszorosított reklamaczdula, el se kell olvasni, csak leadni, hadd épüljön rajta a szájatató publikum.

A vidéki ezt nem teszi, röstelli magát, fél hogy kinevetik, s nem ismeri, nem akarja ismerni azt a közmondást, hogy szemérmes koldusnak türes a tarisznyája. A vidéki író bisik a jórsorsban, és — vár. Reméli, hogy ha más nem, legalább a kártarsa figyelemre méltatja a munkáját, legalább az megemlékezik a fáradtságos lelkétőlő munka közt azülett szellemi termékről.

Es sajnos — hiába vár. A hálátlanság ragadó. Az a kártars, kivel nehéz éveinek egy részét töltötte épen annyira közönyös iránta, mint közönyös más, kevésbbé ismerős iránt. Ott hagyja penészedni a könyvet a fiókban,

s a megérdemlett bírálat, méltatás helyett fogalmaz színvonalonálló — reklamokat, nyilttereket.

Csunya dolog ez tisztelt kérdezősködő, de ugy van. Magam sem veszem ki a jóla, nehogy olyannak látszamam, mint aki vizet predikál és bort iszik. Csunya dolog az tisztelt kérdezősködő, mikor az ember a saját véret tagadja meg, s rosszul, silányul vagy épenséggel nem fizetett bérenczév szegődik idegen nagyságoknak, mikor kevés fáradtsággal hasznos munkát végezhetne az által, hogy a maga mellett élő emberek verejtékes szorgoskodásának gyümölcsét észrevenné.

Isméltam, csak észrevenné. Mert ki sem kívánja tőle, hogy a haladásléposóján álló író fejére akkora babért rakjon, amelytől meg is fulladhat, csupán, hogy meglássa azt, amit meglátnia nem érdem hanem kötelesség.

Ezt sem teszi.

Hogy ne menjek tovább: itt van Sas Edének, ennek a rokonszenves novellistának új kötete, a „Házasságok”, mely súlyra is számot tesz a könyvpiacoz nagy tömkelegében: a hivatott kritikások közül senkisésem akarta észrevenni — Aradon.

S ez érthető: hiszen Sas Ede valamikor az egyik aradi napilap redakciójában szagottotta a betűt, itt nőtt ki az ismeretlenségből, itt töltötte kora ifjúságának legszebb éveit, hogyan lehetne hát azt kívánni, hogy valaki emlékezzék róla?

Elment, itthagott bennünket, keresse is

Helfy Ignác az ellenzéki párt feladatát abban látja, hogy elfogadja a jót, bárhonnan ered is az; a pártnak nem első feladata az, hogy ellenzéki legyen, hanem első sorban, hogy elveit diadalra juttassa.

Olay Lajos élesen kikel Polonyi ellen, mint aki minden bajnak okozója. Ő miatta lépett ki annak idején Ugron, ő kergette ki Ötvöst, ő szoritja ki Justhot. Felhívja Polonyit, lépjen ki a pártból. (Derűtség.) Polonyi személyes kérdésben kijelentette, hogy felmentve érzi magát attól, hogy védekezék. Kemény Pál a két indítványt kiegészíteni kívánja azzal, hogy a párt kimondja, hogy az egyházi politikai törvények végrehajtását erőlyesen fogja sürgetni. (Egyhangulag elfogadtatik.)

Putnok Mór indítványozza, hogy a párt maga tartja fenn magának a bizottság elnökének megválasztását. Kapocsffy módosítványt adott be eredeti indítványához még pedig olyképp, hogy a párt intéző bizottságot válasszon 11 taggal 12 havi időtartamra, s ezt az intéző bizottságot megbizná, hogy a pártot az egész országban vármegyenként és kerületenként sürögösen szervezze, nyilvántartsa és vezesse (az eredeti szöveg: kormányozza helyett) és felhatalmazza, hogy a pártnak országgyűlési működéséről tervet készítsen és annak keresztülvitelét intézze. Ezen bizottság működéséről időről-időre a pártnak jelentést téve a párt utasítását kérje ki.

Az indítványokhoz hozzá szólottak még számosan, míg végre nagy zaj és nyugtalanság közt az elnök elrendelte a névszerinti szavazást. A névsort Justh Gyula olvasta, a szavazatokat Meskó Sándor jegyző jegyezte. Szavaztak 77-en, 5 tartózkodott a szavazástól. 42-en szavaztak Kapocsffy indítványa, 35-en Isaák indítványára és így 7 szótöbbséggel ment keresztül Kapocsffy módosított indítványa.

Isaák indítványára igen elszavaztak: Baky István, Barabás Béla, Benitsky Miksa, Bornemissza István, Boda Vilmos, Csávolszky Lajos, Endrey Gyula, Farkas Balázs, Gencsy Albert, Haviár Dániel, Helfy Ignác, Illyés Bálint, Isaák Dezső, Kállay Lipót, Kiss Albert, Kolozsvári Kis István, Komjáthy Béla, Kongoly-Thege József, Lakatos Miklós, Madarász Imre, Meskó László, Mülek Lajos, Nánágy Gyula, Noszlópy Gyula, Olay Lajos, Papp Elek, Pogány Sándor, Rigó Lajos, Ssemere Huba, Thaly Kálmán, Thold Dániel, Tóth János, Veres József.

Nemmel szavaztak: Babó Emil, Bartha Miklós, Bartók Lajos, Bozsay János, Chernel Gyula, Heckenast György, Hévisy János, Holló Lajos, Horváth Géza, Jassensky Ferencs, Kapotsfy Jenő, Kállay Ferencs, Kovács József, Kun Miklós, Kärthy Sándor, Majthényi István, Meszlényi Lajos, Mérey Lajos, Molnár József, Molnár

Józsias, Okolicsányi László, Pásmándy Dénes, Polonyi Géza, Reviczky Károly, Sima Ferencs, Simonfay János, Szabó László, Szacsavay Sándor, Szalay Károly, Szederkényi Nándor, Szinay Gyula, Szuha István, Tompa Antal, Ugron Gábor, Vajay István, Várady Károly, Vécsey Endre, Vikár István, Visontai Soma, Vörös János, Ugron Akos, Onody Géza.

A szavazás ekkép megejtetvén, az elnök részben az egyik oldal örömrivalgása, részben a másik oldal zugása közt kihirdeti a szavazás eredményét és kijelenti, hogy ő mindig az elvek embere lévén, elveit küzd és elvei mellett fog küzdeni ezentul is. A mai szavazásból levonja a konzervatívokat, állásáról lemond és az elnöki széket azonnal elhagyja.

Justh Gyula elnök Komjáthy Bélával, Helfy Ignáccal, Izsák Dezsővel, Boda Vilmos, Olay és másokkal tényleg távozott a körből. A pártkör meglehetősen szűk előszobája izgatott jelenetek színhelye volt; aki mártak, ki tartak, ide nem jövünk többet vissza, elveink mellett maradunk s több efféle kiáltás hangzott.

Időközben a teremben lecsendesült a zaj és Bartha Miklós foglalta el az elnöki széket. Kijelenti, hogy nem tekinti Justh elhatározását véglegesnek és reméli, hogy megmarad helyén, annál inkább, mert iránta soha senkise nyilvánított bizalmatlanságot. Egyébként örül, hogy az az indítvány fogadtatott el, a mely senkit a pártból ki nem zár. Ez után áttért a párt a bizottsági párt megválasztására;

Megválasztottak: Justh Gyula, Bartha Miklós, Kun Miklós, Ugron Gábor, Babó Emil, Polonyi Géza, Meszlényi Lajos, Visontai Soma, Sima Ferencs, Papp Elek és Szinay Gyula.

A bizottság nyomban megalakult és elnöké Ugron Gábort, jegyzővé Babó Emilt választotta.

A győzelmes párt körében általánosan azt hiszik, hogy a kisebbség tagjai nem fognak kilépni a pártból s hogy csak néhányan fogják ott hagyni a pártkört. Hiszik különben, hogy Justhot megtarthatják elnöknek, bár nagyrésze a pártnak ellenkező nézetek van. Justh közléllők vételekése szerint ő az elnökséget újból elfogadni nem fogja. A győztesek a Pannoniában gyűltek össze áldomásra.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, február 23.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Perozel Béni, Molnár és Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső miniszterelnök, Lukács László, Dániel Ernő, Perozel Dezső, Wlassics Gyula és Josipovich Imre miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A költségvetési törvényjavaslat.

Zelenyák János indokolni akarja azt, hogy miért nem fogadja el a költségvetést? Amíg a magyar nép a saját felfogása szerint élt addig boldog volt. Most azonban... (Zaj.)

Komjáthy Béla: No de halljuk hát! Halljuk! Halljuk!

Zelenyák János: Most azonban boldogtalan, mert idegen javaslatokkal, eszmékkel igazgatják. No hát ezen segíteni kell. Ezért indult meg az a mozgalom, amely néppárti mozgalom neve alatt ismeretes. Ez a népből indult ki.

Komjáthy Béla: Nem igaz! A reverendák-ból! (Derűtség.)

Zelenyák János utal arra, hogy a mozgalom tulajdonképp a liberalizmus melegágyából sarjadt ki (Derűtség.) s néppártiak nem izgatnak de védik jogaikat, védik a vallást és támadják a rendszert amely az országra a veszedelmet hozta.

Komjáthy Béla: Halljuk! Halljuk! (Nagy derűtség.)

Zelenyák János épen ezért a költségvetést nem szavazza meg. (Zajos derűtség.)

Ötvös Károly véletlenül egyben egyetért az előtte szólóval, de es csak az, hogy a költségvetést nem fogadja el. (Zajos derűtség.)

Pongrácz Károly gr.: Hogy beszél más, a mikor én voltam feliratkozva?

Elnök: Pongrácz képviselő ur, mint első szónok letöröltette magát.

Pongrácz Károly gr.: Dehogy is letörölt?

Elnök: A jegyző majd jelenteni fogja, hogy mint történt.

Hock János jegyző jelenti, hogy Pongrácz volt elsőnek felírva, de miután kijelentette, hogy nem akar elsőnek beszélni, letörölte őt s mint szokás, legutolsónak írta be. (Zajos helyeslés és derűtség.)

Pongrácz Károly gróf: Bocsnat... bocsnat...

Ötvös Károly tolytatva beszédét kijelenti azonban, hogy ha egy pontban elég szerencsés lesz Zelenyákkal együtt érezni, viszont szerencsés sok egyebekben nem érteni vele egyet. (Derűtség.) Mielőtt ezekre áttérne, konstatálja, hogy nem fogadhatja el a költségvetést, mert a kormány kimondta a ki-egyezesi törvény változhatlanságát. Na hát ezt tőrni nem lehet, mert a nemzet fejlődését meggátolni jogtalanság. (Helyeslés a szélsőbalon.) Nem igaz, amit Zelenyák mondott, hogy a néppárti mozgalom a népből indult ki. Ellenben igaz az, hogy néhány főpap

a boldogulását ott a másik társadalom alakjai között. Reánk nézve ő többé nem létezik!

Pedig létezik, rám, önmre, a t. oz. publikumra, s mindazokra, kik örvendenek az igazi tehetség szemmel látható emelkedésének. Hogy Sas Ede betűkbe öntött hangja nem veszett el a pusztában, bizonyítja, hogy ő — tisztelt ismeretlen — a messze fekvő vidéki faluban észreverte szellemének újabb mozzanását, kérdészködött a műve fölől, s megütközését fejezte ki afelett, hogy nem referáltunk a könyvről.

Engedje meg, hogy most utólag, kissé tán későn, tehessen eleget az ön kívánságának.

A „Házasságok” számottevő kötet a sok gazt termő novellairadalomban, nem a fölületes zsurnaliszta hanem a mélyen gondolkodó agy munkájának eredménye, problémákat feszegető mű, mely nagy verizmusával megkap, megdöbönt.

Talán mindössze hét elbeszélést tartalmaz a „Házasságok”. Ezek mindegyike irány felé tör, az iró eszméinek tért akar hódítani abban a társadalomban, melynek sanyaru, szürke voltát igaz színekkel festi, tükröt tart az olvasó elé, e szavakkal:

— Nézz ide. Magad látod benne. Sirathatod a torzképet, mely a saját arczodnak leghivebben talált mása. Avagy talán a „Szökött a szsony leánya” (szerintem a kötet legfényesebb darabja) nem egy kiszakított mozzanata-e az életnek, amelyben mindnyájan mozgunk, de amelyet-testeni nem vagyunk képesek.

Eppen ez a Sas Ede érdeme, hogy be-

nyomásait élénken rajzolja emlékébe, s azokat kellő időben kellőleg is tudja felhasználni. Gondolkozó agya azonban sokszor eluyomja benne az elbeszélőt, s előtérbe tolja a filozófust, innen van, hogy egyik-másik elbeszélésében (pl. „Bategek”) a mese egyöntetű folyásának rovására szerez érvényt valamely dogáról megalkotott szubjektív nézeteinek. De ez nem ront a gondallal felépített elbeszélés összhatásán, csupán nehezebben emésztethetővé teszi a feltületes olvasó előtt, de súlyban emeli azok szemé előtt, kik maguk is alkotnak véleményt egy vagy más irányban.

Bármint legyen is azomban: a tetszés, vagy nem tetszés fogalma mindenkor az egyénekre redukálható, lévén annyi felfogás, nézet, ízlés, ahány az egyed, de a könyv általános értékét kell hogy a nagy többség elismerni tudja, bármint legyen is, de azt az egyet mindenki tapasztalhatja, aki a Sas Ede első kötetét (A larcz nélkül”) is ismeri, hogy ama pár év alatt, mely a két mű megjelenésének terminatioja között elfutott — Sas Ede roppant sokat haladt emelkedett pályán, melyen a „Házasságok” nem megállapodást jelent, hanem erős támpontként szerepel a biztos haladás ösvényén.

Ennyiben ismertetem volna Sas Ede könyvét, s most hadd szóljak Önnek — tisztelt ismeretlen — a másiról, mely szintén hosszú, tisztességes munka gyümölose.

Londesz Eleknek, az aradi hirlapírói

kar gazdag tudásu tagjának most megjelent műve immár a: h a r m a d i k.

Kettőről edes keveset tudnak a mi vidékünkön, pedig egyik sem kőznapi termék, melyek egyrészt élénk temperamentumról, másrészt sok önálló bölcséleti nézetről tesznek tanubizonyosságot. Az első mű, a „Képek könyve”. Humoros karcolatokat tartalmaz, melyek francia raffineriával vannak pointirozva, s kellemes percekert szereznek az olvasónak. A másik mű — melyet talán előbb kellett volna emlitenem, mert előbb látott napvilágot — egy drámai költemény, s „Kain” ozimet visel.

Az elég vaskos fűzet Kain és Abel történetét tartalmazza, gördülékény versekben megjelenítve. Itt érzik ki Londesz gondolkodó egyénisége, ahol a szereplő szellemek dikozioiban maga beszél az olvasóhoz, a maga impresszióit adja elő, a saját kritikáját mondja el a létezők felett. Ez a bibliai tárgyú drámai költemény megjelenése idejében figyelmet keltett magasabb körökben is. (Már igazán nem tudom hogy titulálni a fővárosiakat.)

A „Kain” s a „Képek könyve” megjelenése óta jó idő telt el, s már-már azt hitük, hogy Londesz írói tolia — elfáradva a nap-naputáni munkában — megpihent. Pedig már ekkor erősen készült e kötet, mely hivatalva van az irodalomtörténetben is szerepelni.

Londesz Elek a Marlowe Kristóf „Faust”-ját fordította le angolból, nagy szorgalmat téve általa a klasszikus irodalom kevésbé nyelvtudós kedvelőinek.

igyekezett a népre hatva izgatni az egyházpolitika ellen s igaz az, hogy ebből indult ki a néppárti mozgalom. Es jogosulatlan ez a mozgalom, mert még csak az sem igaz, hogy valamelyik egyház meg volna támadván. Ha mégis beszél Zelenyák megtámadott érdekeiről, akkor nem tudja, hogy miről beszél. (Derűtség.) Mert sem a felékezetek dogmája, sem lelkiismereti szabadsága, sem vagyona, sem alkotmánya nincs megtámadva. Tehát nem tudja, hogy miről beszél. (Derűtség.) Az pedig, amit az egyházpolitikával akarnak az jogos dolog. Mert türehetetlen, hogy Magyarországon, az Alföld kellős közepén, Kecskeméten az anyakönyveket oroszul vezették...

Hévízy János nem oroszul, de görögül! (Derűtség.)

Eötvös Károly: Hát annál rosszabb! A fő az, hogy nem magyarul vezetik. Pedig azt a nyelvet és írást Kecskeméten a magyarság nem ismeri. Es úgy tudja, hogy Magyarország már csak még sem — Görögország. (Zajos derűtség.) Azt mondja Zelenyák, hogy az akár, szurony és karhatalom a liberálisizmus. Hát ez sem igaz. Mert ebből legfőkébb a reakció áll, ahhoz pedig Zelenyák ur tartozik. (Derűtség.) Nem igaz az sem, hogy a néppárti mozgalom a népből indult ki. Kiindult azoktól az uraktól, akik és a hozzájuk hasonlók állandóan a Metternich táborában voltak, s akik ellen a magyar mindig sikra szállt s akik Deák és Kossuth örökösének utódait ezentúl is magukkal szemben találják. (Helyeslés a szélsőbalon és jobboldalon.)

Ugron Gábor: Es ezt jobbfelől helyeslik! (Zajos taps és éljenzés jobbfelől.)

Olay Lajos: Helyeslik nyíltan, becsületesen, de nem kerülő uton. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Eötvös Károly utal arra, amit tegnap Batthyány mondott, hogy csak csukják a papokat, mert ezzel a néppártot erősítik. Hát akkor mégsem a népből indult ki a néppárti mozgalom, hanem a papoktól. Vajjon kinek van igaza, Batthyánynak vagy Zelenyáknak? En inkább hiszek Batthyánynak. (Zajos derűtség.) A szocializmust Zelenyákék ne dőlgesseék, mert ha az a szocializmus csak ugyan bejön, az első sorban a néppárt vezéreit látogatja meg, mert ott vannak a páspók-falatok. (Zajos derűtség.) Ránk veszedelem a néppárt, az egész országra és az egész magyarságra, de legkivált a magyarságra. Ezt a veszedelmet ez időszerint Zelenyák képviselő ur képviseli egyedül ebben a Házban. Na hát vigasztalja meg magát azzal, hogy nem sokára ő sem lesz itt. (Zajos derűtség.) Ott van az a sok agrár, az a nép kérdése, de erről a néppárt vezére hallgat. (Derűtség.) A költségvetést, mint már említette, nem szavazza meg. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Marlowe, Shakspeare kortársa volt színész, kit nagy tudás, hatalmas alkotó erő, s féktelen szenvedély jellemeznek leginkább műveiben. Kezdetben maga is színjász volt, később azonban lábát törvén, kénytelen volt visszavonulni a színpadtól.

Több nagy drámája között a legértékesebb a Londess által magyarra fordított „Faust”.

Hogy mily jelentőséget tulajdonít a külföld a műnek, azt legjobban bizonyítja az alábbi tény.

Alig egy éve, hogy Marlowe „Faustja” francia nyelven napvilágot látott, s ezzel együtt színre került a párisi „Theatre Français”-ban. A mű nagy sikere után a francia lapok tárczákat írtak a „Faust”-ról, s annak szerzőjéről, ennek nyomán a magyar lapok is hasábkban adóztak a nagy brit költő emlékének és siránkozó hangon amaz óhajuknak adtak kifejezést, vajha az oly értékes munka magyarul is megjelenék.

A napok, hónapok multak s az akkor Marlowe-ért könyvekben fürdő írósegreg, mely egy párisi előadásról, egy idegen mű francia fordításáról rőfös cikkekben emlékezett meg, a most megjelent, nagy gondal készült magyar fordítást alig, hogy észre vette, jó-rozsul megdicsérte — anélkül, hogy elolvasta volna.

Hát így állnak a viszonyok nálunk Magyarországon. S jó is, hogy nincs másképp, mert esetleg a hazai termékek elismerése ambiozionálni találná a magyar írókat, azok pro-

Bánffy Dezső b. miniszterelnök köszönetet mond Zelenyáknak, Apponyinak és Ugronnak, hogy az agrár bajok szóba hozásával alkalmat adtak neki megfelelni, hogy mit értett ő minapi kifejezésével, melyben azt mondta, hogy nem ismerős eléggé a szocialis bajokkal. Ez alatt azt értette, hogy ő a bajokon segíteni akar s hogy ezt tehesse, részletesen kell foglalkoznia a kérdéssel, ezért tanácskozást fog egybe hívni s azon alaposan tájékoztatni fogja magát. Az eredményekhez képest fog eljárni a mutatózó bajok orvoslására. (Helyeslés.) Batthyány tegnapi beszéde szóba hozta a fuziót. Nos ő hajlandónak mutatkozott a közjogi alapon álló pártok egyesítésére bár tudatában volt a szabadelpárt erejének, amelyvel egymagában is lehet kormányozni. A vállalkozás nem sikerült, amit a közjogi alap érdekében sajnál, de azért nem tér álláspontjáról s amit készséggel tett volna a többi pártok támogatásával, meg fogja tenni a szabadelpárttal. (Zajos helyeslés.)

Babó Emil bizalmatlan a kormány irányában és ezért nem szavazza meg a költségvetést. Ő sem találja a kormányban a garanciákat, amelyek biztosítanak a nemzetet arról, hogy ez a kormány képes volna az ország bajait orvosolni.

Öt percz szünet volt, mely után **Kovács József** indokolta bizalmatlanságát a kormány iránt. Nem látja a kormányban a képességet arra, hogy megtisztítsa a közélet mezejét. Nem látja a hajlandóságot arra sem a kormányban, hogy a tiszta választásokat biztosítsa s hogy a közvélemény igaz kifejezésévé tegye a képviselőházat. De nem látja a kormányban az akaratot sem, melylyel az ország javát mivelni lehetne. Ezért nem szavazza meg a költségvetést. (Helyeslés a baloldalon.)

Pongrácz Károly gróf tiltakozik Sréter kijelentése ellen, hogy a kik a néppártot szervezik, vagy nem tudják, hogy mit tesznek, vagy örvöngők, vagy pedig hazafiatlanság. — Azok a férfiak, akikről így beszélnek, tudják, hogy mit tesznek és tetteikért nyugodtan viselik a felelősséget. Ő más hangot használ, mert csak komoly hangon lehet komoly dolgokat végezni. — Ő bizalmatlan a kormány iránt, de nem a személyeket illetőleg, hanem a rendszer iránt, amely az országot pusztítja. (Derűtség jobbfelől.) Az a rendszer csak hatalmi politika és szabadkőművesség, amely szónokot elbűsítja. (Viharos derűtség jobbfelől.)

Gullner Gyula utolsónak beszélt, szintén a javaslat ellen.

A vitát elhalasztották csütörtökig.

IDŐJÁRAS.

Légszomsz: reggel 7 órakor 764.0 milliméter, délután 2 órakor 762.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 4.0, délután 2 órakor C° — 0.7. Szél iránya

dukálnának is, és akkor ugyan hova lenne, hova sülyedne a külföldi könyvekkel elárasztott magyar könyvpiac?

A Londess Elek munkájára tulás nélkül ráillik a „mű”-fordítás kitétel, mert lát-szik, érzik, hogy a fordító nem csupán gépmunkát végzett, de átanulmányozta analizálta az angol költőt, s a saját költői talentumának érvényt szerezve, könnyen szárnyaló versekbe tudta öltöztetni, s megérthetővé tudta tenni a más viszonyok között másként gondolkodó Marlowe-t a mi közönségünk előtt is, melynek — a könyv elolvassása után — bizonyynyal felzavivódik a lelkébe a „Faust” minden sora.

Es most — tisztelt ismeretlen — bocsás-son meg, hogy ilyen hosszan untattam, s hogy többet irtam arról a bizonyos „valami-ről”, mint a két új könyvről, meg a két író-ről. De amit mondtam, már régen a szivemen fektűt, el kellett hogy egyszer valakinek mondjam. Londess és Sas könyvével kapcsolatosan tehettem ezt leginkább, mert ez a két mű a vidéki íróknak nagy tisztességére válik, s ha ezeket hoztam fel a vidék védelmére, ki sem mondhatja, hogy — hazabeszéltem.

Ajánlja kérem a könyveket ne csak a plébános urnak, hanem mindazoknak, a kik nem a özégére, hanem az ize szerint itélik meg a korosmáros borát.

HRABOVSKY LAJOS.

és ereje: reggel 7 órakor D. 3. délután 2 órakor DN. 2. Felhőzet: reggel borult, havaz, délután borult. Csapadék az aróbbi 24 órában: 0 milliméter.

Vizvezeteki ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Arad város vízvezeteki és csatornázási bizottsága tegnap délután ülést tartott a városház tanácstermében.

Az ülésen ez alkömmal csupán vízvezeteki ügyeket tárgyalt.

Az ülés részletes lefolyását alább adjuk.

A fél öt után kezdődő ülésen Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnökle mellett jelen voltak: Institoris Kálmán, Várjassy Lajos, Schuster Henrik dr., Bing Vilmos, Schuster Illés dr., Avarfy Géza, Pekár Károly, Virág Lajos, Hegedüs László, Tárjányi Vilmos, Blaskovics József.

Salacz Gyula polgármester megnyitja az ülést és bejelenti a bizottságnak, hogy a multkori közgyűlés a próba kutak furásánál nyert viz minőségére és bőségére vonatkozó jelentéseket tudomásul vette. Együttal megbizta a bizottságot, hogy a vállalkozóktól be-kérjék a műszaki tervezetet.

A vállalkozók által benyújtott tervben öt kut van felvéve. Erre vonatkozólag Salacz Gyula polgármester jelenti, hogy a szakbizottság a kutak számát 5-ről 11-re emelte.

A kutak számának felemelését 11-re azzal indokolják, hogy a tervben vett kutak nem képesek a város egész területét kellő mennyiségű jó vízzel ellátni. Különösen a külváros szenvedne ez által, pedig joga néki is van a vízvezeteki jó vizt élvezésére. E szerint a kutakat a bemutatott tervtől eltérőleg a következő helyeken fogják felállítani, melyek használatáért a város fizet.

Kut lesz: a Demeter-utca végén, Sarló-utczában, Vécsey-utczában, Borona-utczában, Kapa-utczában Fejsze-utczában, a Kosár-, Választó-és Ujterem-utca keresztezésénél, Kelemen-utczában, Szent-Pál-utczában és a Fácán-utczában.

Ugyancsak Salacz Gyula polgármester jelenti, hogy miután a kormány az Óvár-térség tisztviselőtelep létesítését tervezi, felhívták a vállalkozókat, hogy a Boozkó-utczában olyan átméretű csöveket rakjanak le, melyek annak idején vízzel elláthassák a tisztviselő-telepet.

Ezután Virág Lajos főmérnök olvassa a bemutatott műszaki tervezetet.

A műszaki tervezet több szakaszra osztott melyeket mind elfogadták a szakértő bizottság csekély módosítása alapján.

Az ülést ezeknek letárgyalása után Salacz Gyula polgármester berekesztette.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 24. —

Változó felhőzet. — Jelentékeny csapadék nélkül. — Éjjeli fagy.

HIREK.

Február 24. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Farang vasárnap. — Protestáns naptár: Farsang vasárnap. — Görög-keleti naptár (február 12.): Milos. — A nap két óra 52 perczkor, nyugszik 5 óra 35 perczkor.

Február 25. Hétfő. Róm. kath. naptár: Valburg — Protestáns naptár: Viktor. — Görög-keleti naptár (február 13.): Martinián. — A nap két óra 50 perczkor, — nyugszik 5 óra 37 perczkor.

Szabadságharózi emléktárgyak országos mezeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Február 24. A polgári takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 24. Az arad-ó-anádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Február 28. Aradmegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Március 3. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

— Aradi épületek a millenniumon. Miniszteri rendelet folytán Arad város köztörvényhatóság bizottsága elhatározta, hogy a millenniumi kiállításra Arad város több épületéről küld felhomlok- és alaprajzokat. Erre vonatkozólag Jankó Gyula műegyetemi hallgatóval lép-tek érintkezésbe, ki a kijelölt épületek rajzait

készíteni fogja. E szerint rajzokat fognak felküldeni a kiállításra: a városi bérházról két homlokrajzot, egy átmetszeti és két alaprajzot, a lyceumról egy homlok és két alaprajzot, a polgári finiskoláról egy homlokrajzot és két alaprajzot és a város házáról egy homlok és alaprajzot.

— Az aradi állami tanítóképző. A vallás- és közoktatásügyi miniszter közönte leiratot intézett Aradváros közönségéhez azon a városi közgyűlésen megszavazott 30,000 frért, mely a különálló épületbe elhelyezendő állami tanítóképző létesítésére fog fordítottatni. A miniszter egyúttal kijelentette, hogy a miniszterium részéről Baumgartner Sándor fog Aradra leutazni, hogy a helyet illető előzetes támaszkodásban és helyszini szemlékben résztvegyen.

— Vármegyék mozgalma. A köztörvényhatósági tisztviselők javadalmazásának ügye gyakran volt már felszólalás tárgya hírlapi cikkekben, újságokban és magában a parlamentben is; mégis a kérdés rendezésére minden eddigi kísérlet hajótörést szenvedett az állam pénzügyi helyzetére hivatkozásokon. Az országossá tenni szándékolt mozgalom azonban, melyre most a felhívó szöveget Szeben vármegye törvényhatósága adta meg, — végre valahára komoly eredményt ígér. A vármegyék és városok tisztviselőinek az állami szolgálatba állókéval megegyező javadalmazása ügyében ugyanis legújabbán Szeben vármegye törvényhatósága lépett sorompóba. A oszi az, hogy országos mozgalom induljon meg a végett, hogy a törvényhozáshoz intézett feliratot az összes érdekelt vármegyék pártolólág terjesszék fel, illetőleg hozzájárulásukat jelentsék ki, abban a feltevésben lévén a mozgalom megindító, hogy a kormány és törvényhozás ilyen egyetemes fellépés mellett nem zárkozhatnak el a kérdés rendezésétől. Szeben vármegyének a tárgya feliratával Arad megye törvényhatósága a legközelebbi gyűlésén foglalkozik.

— Barakok az Andrássy téren. Pár nap óta meglehetősen nagyszámu faalkotmányok, barakszerű helyiségek tessék szokatlanná és feltűnővé az Andrássy-tér közepét. Aradnak azt a részét, a hol legnagyobb a forgalom és közlekedés. Ezekben a barakokban lesznek elhelyezve azon üzletek, melyek a polgári takarékpénztár emelendő redőntja helyén, abban a hosszú, alacsony házban ez időszereint vannak. A régi épület lebontásához már hozzáfogtak s tavasszal megindul nagy erővel az építkezés. Ezzel eltűnik Arad főteréről az ott disztelenkedő, alacsony hosszú ház s helyet enged egy modern, csinos palotának, a mely bizonyára nagyban fogja emelni a már csaknem teljesen újra épült utcasor külső díszét.

— Az aradi fa- és fémipari szakiskola. A belügyminiszter értesítette Aradváros tanácsát, hogy az Aradon már működésben lévő fa és fémipari szakiskola megnagyobbítására és különálló épület létesítésére 72000 frt költséget engedélyezett. Ezen ipariskola jelenleg igen szűk helyiségben, a Bogdán-féle házban van, mely semmiképen sem felel meg rendeltetési céljának. Az új épület, melyben először 40 tanuló, majd fokozatosan több növendéket fognak felvenni, valószínűleg a Maros parton lesz és tavaszra vagy belekezdnek az építkezésbe, vagy egy ott levő és alkalmas épületet vesznek meg.

— Takaréktári közgyűlések. A mai napon Aradnak két előkező pénzintézete tartja meg évi rendező közgyűlést: a polgári takarékpénztár és az arad-osanádi gazdasági takarékpénztár. Az első pénzintézet közgyűlése d. e. 10, a másodiké 11 órakor veszi kez-

detét. Mindkettőre felhívjuk az érdekelt részvényesek figyelmét.

— Újabb meglepetésben részesült tegnap Arad a hosszú és kitartó tél uraságtól: ismét, ki tudja hanyadszor már az idén, megindult a havazás. A régi hóréteget alig hogy letakarították a házak tetejéről s az asszfaltról, a házestereknek és házi uraknak újból kilátásuk van rá, hogy nem sokára meg kell küzdeni egy frissebb s ugyancsak vastagnak ígérkező hólepelrel. A tél örömeiben tehát van résznk bőven, ámbátor tökéletesen elég, sőt sok is már az a hó, a mi eddig lesett. A ki pedig a tél es újabb kiadásában poézist és hangulatot keres: annak ajánljuk becses figyelmébe a mai tárcánkban közölt kis versikét, melyben Endrődi Sándor, lapunk e kiváló költő-munkatársa énekel meg az — úgy látszik — nagyon is maradó természetű telet.

— Az idegen nyelvek középiskoláinkban. A legutóbbi tanév alatt hazai gimnáziumaink közül nyolcvanhatban tanították a francia nyelvet. Főltűnően kevés helyen — mindössze csak két gimnáziumban s ugyanannyi reálisiskolában kínálkozott alkalom az angol nyelv tanulására. A hazánkban beszélt nyelvek közül a románt mint rendkívüli tárgyat tizenhárom, a tótot három, a ruthent négy, a szerbet szintén négy és az örményt két középiskolában tanították. Általában véve sajnálatos jelenség, hogy a hazánkban beszélt nyelveket csak igen kevesen tanulják középiskolai tanulóink közül s ezek is jórészt olyanok, kik az illető nyelvet anyanyelvül beszélik. Nemzeti kultúránknak nem csakély hasznára lenne, ha a középiskolai tanulók, kikből a jövőben a nemzet szellemi munkásai, tisztviselők stb. válnak, nagyobb számmal sajátítanák el a hazában beszélt nyelvek egyikét-másikat s annak segítségével a közéletben közvetlenebbül érintkezhetnének az illető nyelvet beszélő honpolgárokkal.

— Ügyvédi társas vacsora. A kasszinó éttermében tegnap este 8 órakor 42 aradi ügyvéd gyűlt össze társas vacsorára. — A múlt vasárnap megindult mozgalomnak, hogy legalább az egy pályán lévő ügyvédek a társas érintkezés terén tömörüljenek — első jelensége ez. — Az összejűlt ügyvédi kar kedélyesen töltötte el az estét. Első toasztot Müller Károly mondotta s élte a testület elnökét Haasz Sándort. Utána Mittler Izidor, Vixer Lajos, Weidenfeld István, Péterffy Antal stb. beszéltek. A késő éjjeli órákban a társaság még együtt maradt.

— Borosjenő fel az árviztől. Arad város tegnap délelőtt tartott tanács ülésén tárgyalta Borosjenő kérelmét, melyben a nevezett község Arad várostól az árviz esetére csolnakokat kér. A tanács azonnal a határozattal intézte el a kérelmet, hogy azon esetre, ha Aradnak az idén nem lesz csolnakokra szüksége, a kérelmezés után rögtön elküldi a csolnakokat.

— A Zemplényi kávéház s a Baross-parki kioskra vonatkozólag a közgyűlés úgy határozott, hogy ha Zemplényi Sándor a kívánt feltételeket elfogadja, úgy megkötik vele újból hat évre a szerződést. Zemplényi Sándor már benyújtotta a városi tanácsnak nyilatkozatát, mely szerint elfogadja a közgyűlési határozatot. Így hat évre újból Zemplényi Sándor a bérház kávéházának bérlője.

— A városi szegények házában a benlakóknak gyászuk van. Egyik társuk Czirik Gergely, városi kegyelemkenyérrel élő szegény meghalt. Így egy hely türesedésben van.

— Az öncsonkítók. A hadsereg tegnap kiadott rendeleti lapjában a közös hadügyminiszter február 18-án kelt körrendelete van közölve, amely a katonai felülvizsgáló bizottságok eljárását szabályozza. Ebben a rendeletben az öncsonkítók felülvizsgálásáról (superarbitrirung) a következők foglaltatnak:

Az öncsonkítóknak a bírói elítélés előtt eszközözlendő felülvizsgálása alkalmával, az orvosi vélemény csak az öncsonkítás következtében megváltozott szolgálatképességre terjedhet ki. A vizsgálat csak a katonai büntetőtörvénykönyv 294. és

295. szakaszai alapján történhetik, és így az öncsonkító nem a védőkezelettekkel általában vonatkozó katonarvosi szabályok szerint ítélendő meg. Akik az öncsonkítás következtében csak nagyon alarendelt természetű szolgálatokra is alkalmasak, rokkantnak nem klasszifikálhatók, hanem megfelelően alkalmazandók. Azok az öncsonkítók, akik eszerint megmaradnak a hadsereg kötelékében, egész tényleges szolgálati idejük lejártá előtt semmi esetre sem szabadsgolhatók.

— Véletlen szerencsétlenség. Özv. Nyerecz Pálné aradi 70 éves szegény asszony tegnapelőtt künjárt a Szabadság-téri piacon. Mikor hazafelé ment egy kocsi robajtól annyira megijedt, hogy összeesett és lábát törte. Az öreg asszonyt beszállították a városi kórházba ápolás végett.

— A betegség áldozata. Tudurka Gyorgye nádas lakos — mint levelezőnk írja — a mellett hogy, földhöz ragadt szegény volt, gyógyíthatatlan betegségek is kínozták. E két körülmény, de különösen az utóbbi, annyira elkésértette a szegény embert, hogy öngyilkosságot követett el. Folyó hó 20-án felakasztotta magát és mire észrevették már meghalt.

— Lőszemlélt fognak a jövő hó 11 én tartani a lovassági laktanyában, mely alkalommal a város részéről jelen lesznek Berczy Alajos, városi kamarás, Bokszberg Frigyes város-gazda és Varga János állatorvos. A lőszemlélt kimustrált lovakat vásárolnak a város részére.

— A szegény úveges főnyereménye. Póstyénben — mint írják — nagy szenzációt kelt az, hogy a Józsi sorsjegyek 10,000 forintos főnyereményét egy póstyéni lakos nyerte meg. A szerencsés ember Böchlér Ignác, szegény úveges, ki most télidőn nagy nélkülözés közt élt. Tíz sorsjegye volt s hogy családját meleg szobával és élelemmel ellássa: ezt a tíz sorsjegyet zálogba vitte. A mint elolvasta a kávéházban a főnyeremény számát meg tudta, hogy 10,000 forintot kap, örömeiben leszédült a székről. A szomszédok vetélkedve ajánlották föl neki a szükséges pénzt, hogy a sorsjegyeket kiváltssa s aztán Budapestre utazhassék a 10,000 frt átvétele végett.

— A főhadnagy ur felutató. Az aradi hadgyakorlatok alkalmával történt, hogy a Molinár ezred Senehely községen vonult keresztül. Nógrádmegye ez időtájt vizsákében voltak és így a fardt legénység kapva kapott egy-egy alkalommal az üdítő ital után. Mikor masirozás közben egy kut mellett haladtak el, egy Bordás nevű rezervista Potondy vezénylő főhadnagy elé lépett azzal a kérelemmel, hogy engedje vizet inni. A főhadnagy azonban hét hatalmas kardvágással felelt a szomjas katonának, a ki menten összeesett. A katonák felemelték szerencsétlen társukat, kimosták sebeit és beszállították a kórházba. Három hónapig feküdt Bordás seibeiben és mikor felgyógyult, az orvosok kijelentették, hogy bár a fejsebek behegedtek, esendes ürült fog maradni. Es ez a jóslat be is teljesedett. Az elmebeteg Bordás ekkor hazament Kun-Szent-Miklósról családjához, hol neje és három gyermeke a legnagyobb nyomorban vártak most már a keresetképtelen családapára. A szerencsétlen család ez ideig a falu könyörülete tartotta el. Tegnap azonban az anya felkereste Mayer t, a Molinár ezred esredését és segélyt kért tőle. Az ezredes azon kijelentéssel, hogy Bordás már bevonulása előtt is elmebeteg volt, elutasította az asszonyt. Minthogy azon körülmény is, hogy Bordás két hétig tényleg részt vett a hadgyakorlaton, igazolja az ezredes állításának ellenkezőjét, a szerencsétlen asszony a honvédelmi miniszterhez fog fordulni; ha pedig ott sem kap orvoslát, tavaszi általános kihallgatások alkalmával a király elé viszi panaszát.

— Az anarkhisták új módszere. Párisban ismét az anarkhistákról beszélnek. Merénylet is történt, szerencsére nem olyan pusztító, mint a Ravachol vagy Henry-féle bombák. Metayer és Le Gagneux anarkhisták

szombaton délelőtt egy saint-mauri vendéglőben lukullusi villás-reggelit fogyasztottak el. Mikor fizetésre került a sor, az egyik kijelentette:

— Nem fizetek!

Mire a másik felkiáltott:

— Igenis, nem fizetünk, mert mi anarkhiszták vagyunk és a bourgeois társadalom kötelessége minket táplálni.

A vendéglős másképp fogta fel polgári kötelességét és rendőrt hívott. Le Gagneux akkor lett csak igazán dühös. Mindenek előtt hasbarugta a törvény szolgáját. Azután fejbe, majd hátra vágta. Ekkor kiszaladt a vendéglőből, a rendőr meg utána. Kizól is érte és sikerült az anarkhisztát bekisérnie a rendőrségre. Mikor megmotoszták Le Gagneuxt, ez hirtelen kést rántott és megkéselte üldözőjét. Szerencsére többen is voltak a rendőrszobában, a hol végre megkötötték a dühöngő anarkhisztát. A rendőr betegesen fekszik.

— Az aradi és csanádi egyesült vasutaknak Apátfalván mintaszerűen berendezett faiskolájában erőteljes szép példányú nemesített legjobb fajú gyümölcsfák, valamint diszfák és diszbokrok, magas és alacsony törzsű rózsák nagy választékban jutányos áron kaphatók. Megrendelések a vasúttársulat igazgatóságánál Aradon, vasút vonalai mentén az állomás főnököknél, Apátfalván pedig a társulati kertésznél eszközölhetők. Árjegyzéket kívánatra a vasúttársulat igazgatósága díjmentesen küld.

— Mee. A gazdag, de nyegle lord Fitzgerald nagyon szeretett volna Johnsonnal, a nagy angol költővel megismerkedni s e végből egy ízben meghívta őt ebédre. A költő meg is jelent pontosan, de a szolgák nem boosították be, igénytelen külseje miatt. Johnson szabadkozott az elutasítás ellen, a szolgák feleseltek s a lármára a lord kiestett, a ki az ismeretlen férfiú látára megerősítette szolgálóinak nézetét s azt mondta:

— Ön nem lehet Johnson, hisz önnek oly ostoba arca van, mintha azt sem tudná egy kecskének mondani: mee!

— Ugy! Azt hiszi ön? válaszolá Johnson, — no hát: mee!

Ezzel sarkon fordult s a lordot faképnél hagyta.

— Küzdelem a halálért. Borzalmas módon vetett véget az életnek becsben egy Bernádt Frigyes nevű fémáru-kereskedő. A szerencsétlen ember egészen rendezett viszonyok között élt és családi boldogságát nem zavarta semmi. De rövid idő óta a buskomorság jeleit látta rajta az asszony, a mi természetszerűleg nagy aggodalmat keltett benne. Tegnap vidámnak látszó hangulatban ment haza, és a nejevel rövid ideig csevegett. Majd fölkel és átment a harmadik szobába. A felesége figyelemmel kísérte, utána ment és éppen abban a pillanatban lepte meg, a mikor az ablakra fölugrott. A nő oda rohant hozzá és kétségbeesve kezdett viaskodni vele, hogy megakadályozza a borzasztó szándékot. Sikoltozni kezdett, úgy hogy az utcán csoportosulás támadt; de hasztalan volt minden. A borzasztó viaskodás csak rövid ideig tartott; a férfi csakhamar kirántotta magát a nő karjai közül és levetette magát a harmadik emeletről a kövezetre. Egy bérkocsi mellé esett és úgy összezúzta magát, hogy meghalt, mialatt a kórházba vitték.

— A megoperált püspök. Popovics Nikánor temesvári szerb püspök állapotában állandó a javulás. Tegnap délután a kezelő orvosok konziliumot tartottak és azután Bécsi dr. vezetési mellett harmadszor is megújították a köteléket. A seb gyógyulása nélkül gyógyul és láz sem jelentkezik.

— Szökevény katonatiszt. A zágrábi 53-ik ezred egyik főhadnagyát, Korotwa Alfrédet, mint táviratozzák, tegnap óta a zimonyi helyőrségi parancsnokság körözteti. A főhadnagy teljes egyenruhában szökött át Zimonyból Szerbiába. A távirat szerint illetékes körökben az a vélemény van elterjedve, hogy Korotwa, aki az ezrednek egyik legtehetségesebb tisztje volt, örültségi rohamában adta magát a szökésre.

— Váltóhamisító tanító. Rósa Ferencz győri ev. ref. népiskolai tanítót följelentette a győrvárosi és megyei takarékpénztár, melynél egy-egy 280 és 300 frtos váltót számoltattott le. A vizsgálóbíró a tanítót kihallgatása után letartóztatta. Rósa beismeri, hogy a vál-

tókon a jótállók aláírását ő hamisította, de azt hitte, hogy a felvett pénz segélyével ügyeit rendezheti és a hamis váltókat szépen törlesztheti. A váltóhamisító tanító nő, 4 gyermeke van, kik ma hiában várták haza apjukat.

— Közbiztonsági állapotok Konstantinápolyban. A konstantinápolyi lakosok körében, nagy a pánik a közbiztonsági állapotok növekvő rosszasága miatt. A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy Mustafa örmester, a ki nyílt utozán 13 ember ellen követett el merényletet, egy titkos szövetség tagja, a mely kizárólag muzulmánokból áll és ezéja a keresztény lakosság nyugtalanítása. Naponta új merényletekről tesznek jelentést a rendőrségnek; es azonban tehetetlenül áll s nem képes a bűntényeknek véget vetni. A lapoknak megtiltották, hogy a dologról írjanak.

— Merénylet a prágai nemesi kaszinó ellen. Tegnap este egyegyed tiz óraker, könnyen veszélyessé válható merényletet intéztek a prágai nemesi kaszinó ellen. Egy 20—25 iparostanulóból álló csoportból, a mely zajongva vonult el a kaszinó előtt, egyszerre egy nehéz tárgyat dobtak a kaszinó ablakára. Az első dobás, a melyet rögtön egy második követett, visszapattant az ablak keretéről, a második azonban összetörte az ablak üvegeit és az ablakba dobott tárgy beröpült a terembe. A kaszinó termében a merénylet pillanatában nagy társaság volt egybegyűlve. Ott voltak a többek közt gróf Thun helytartó, báró Berlepsch, gróf Wallis, Schwarzenberg herceg és gróf Nostiz. A beröpült tárgy, amely szerencsére senkit sem sértett meg, egy hegyesre ráspolyozott, tört réz ajtó kilincs volt.

— Öngyilkosságok rossz iskolai bizonyítványok miatt. Laibachban az utóbbi napokban két öngyilkosság történt rossz iskolai bizonyítványok miatt. Egy államhivatalnok felesége a Laibach folyóba ugrott, mert a fia rossz bizonyítványt kapott az iskolában. Szerencsére azonban még élve kifogták. Ugyanott Meden Emil 15 éves realiskolai hallgató hasonló okból revolverrel agyonlőtte magát.

GYÁSZROVAT.

† Tíess Károly aradi vendéglős elhunytáról vettük részvételt az alábbi gyászlapot: Özv. Tíess Karoly né szül. Rebb Klára a maga, ugy édes anyja özv. Rebb Péterné, testvére Rebb Péter s neje szül. Mátyás Ilona, s ezek gyermekei Béla, Ella, Etelka, Károly és Paulin, sógornei özv. Gróss Karoly né szül. Tíess Julianna s gyermekei Károly, Gyula, Mariška és Róza, Tíess Ilona s férje, s gyermekeik, nagynénje Oly Anna, unokatestvére Blum Magdolna férj. Kapelár Istvánné, valamint számos más rokonai és jó barátai nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja, felejtethetetlen jó férje, veje, sógoruk, testvérök és rokonuk Tíess Károly vendéglősnek, folyó évi február hó 22-én, d. u. fél 4 óraker, életének 51-ik és boldog házasságuk 24-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos kimúltát. A drága halott hült tetemei f. é. február hó 24-én, d. u. 3 óraker fognak Radnai-ut 1. számú házból az ág. hitv. ev. szertartás szerint elbucsztatni és a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Arad, 1895. febr. 23. Béke poraira!

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

A tornaegylet múlt éve.

— Az „Aradi Tornaegylet” választmányának jelentése az egyesületnek 1894. évi működéséről. — (Vége.)

A „Magyarországi Tornaegylet” szövetsége” által 1894. évi május hó 27-én Szegeden megtartott IV-ik országos tornaünnepélyen az „Aradi Tornaegylet” 9 taggal volt képviselve s részt vett a szabadgyakorlatokban is s mint külön álló csapat a korlátlan működött. Az ugyanezen alkalommal megtartott szövetségi közgyűlésen pedig a választmány által egyesületünk részéről kiküldött és igazolt képviselők: dr. Robitsek Agoston, dr. Steinitzer Pál, Bajzafy János és Nagy Sándor voltak. Ezzel kapcsolatban örömmel jelentjük, miszerint a szövetségi közgyűlésen egyesületünket azon kitüntetés érte, hogy a „Magyarországi Tornaegylet” Szövetsége” egyik alelnökéül dr. Robitsek Agoston igazgatósági tagul pedig Nagy Sándor újból megválasztattak.

Mint minden évben, ugy elmúlt év ok-

tóber 6-án dr. Robitsek Agoston elnök vezetése alatt testületileg vettünk részt az aradi 13 vértanu emlékére rendezett kegyeletos ünnepélyen.

Illmann Ottó egyesületünknek több éven át volt lelkes működő tagja majd pénztárnoka és alelnöke lakását Aradról véglegesen Budapestre tévén át, egyesületünk kötelekéből végleg kilépett. Tiszteletére 1894. október 24-én búcsuestélyt rendeztünk, melyen tagtársaink közül számosan vettek részt s mely alkalommal az eltávozott alelnököt meleg ovációban részesítették. Buzgó működéséről s egyesületünk irányában mindenkör kifejtett tevékenységéről, érdemeinek méltóságával, évi jelentésünkben is megemlékezünk.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium és egyesületünk között fenállott és a lyceumi tornacsarnok használati jogát szabályozó szerződés 1894. október 18-án lejárt. A választmány kötelességének tartotta ez ügyben sürgősen intézkedni s kellően felszerelt kérvényünket az engedély útjára tárgyában haladéktalanul benyújtottuk a magas miniszteriumhoz. — Erre vonatkozólag örömmel jelentjük a Tisztelt Közgyűlésnek, hogy a nagyméltóságú kultuszminiszterium 1894. évi december hó 13-án 62,563. szám alatt kelt magas leiratával megengedte, hogy az „Aradi Tornaegylet” az aradi kir. főgymnázium tornacsarnokát az eddigi feltételek és módzatok mellett tovább is használhatja.

Midőn a nagyméltóságú vall. és közoktatásügyi miniszteriumnak ezen magas intézkedéséről évi jelentésünkben is mély hálával és hódolattal megemlékezünk, nem mulasztjuk el a kedvező alkalmat arra nézve, hogy nagyságos Nátalfalussy Kornél Nagyváradi tankerületi kir. főigazgató urnak és tekintetes Himpiner Béla aradi kir. főgymnáziumi igazgató urnak, kik a tornacsarnok használati jogának kieszközölése körül egyesületünk érdekében annyit jóindulattal és buzgósággal jártak el, őszinte köszönetünket itt e helyen is nyilvánítanók.

Az elmúlt év folyamán indult meg azon mozgalom, mely egyesületünk kebelében egy kerékpározó kör alakítását célozta. A kerékpározó kör az „Aradi Tornaegylet” fenntartásága alatt 1894. évi május 17-én tényleg megalakult oly feltételek mellett, hogy a kör, mint egyesületünk alosztálya fog működni s tagjai csak tornaegyleti tagok lehetnek s a körre nézve egyesületünk alapszabályai lesznek irányadók.

Ezen kívül a kör menetszabályokat is alkotott, melyek a kiindulásoknál szolgálóknak zsinórmértékül.

1894-ben tartottunk 11 rendes, 3 rendkívüli összesen 14 választmányi gyűlést, 2 rendező bizottsági és 7 kerékpározó-köri gyűlést, összesen 23 gyűlést s egyesületünk ügyeit 212 szám alatt vezettük.

Es most Tisztelt Közgyűlés legalkalmasabbnak találjuk jelentésünk bezárását dr. Robitsek Agoston elnökünknek mult évi 15-ik közgyűlésünkön elmondott megnyitó szavaival, melyek szerint az „Aradi Tornaegylet” ugy szakszerű működésével, mint a tagok közötti egyetértéssel, a báltársi szellem ápolásával mindig jó példával járt elől s elismert jó hírnevével nemcsak Arad város művelt közönségének, hanem a székesfőváros és a vidék hasonlókéü egyesületeinek rokonszenvét is kivívta magának. Azon nézetének ad kifejezést, hogy az „Aradi Tornaegylet”, melynek nemes hivatása közvetlen a testi erőt és épséget ápolni és fejleszteni, a jellem szilárdságát növelni, továbbra is indulni fog.

Kérjük a tisztelt közgyűlést jelentésünket tudomásul venni s részünkre a fölmentvényt megadni méltóztatásuk.

Kelt az „Aradi Tornaegylet” választmányának 1895. évi január hó 24-én tartott gyűléséből. Robitsek Agoston dr. elnök. Nagy Sándor titkár-művezető.

(*) Az első aradi betegsegélyrész és temetkezési egylet elnöksége ma vasárnap délután 4 óraker irodája helyiségében (Szabadságtér 11. szám, 4. emelet) választmányi ülést tart, mely alkalommal új tagok is felvételre fognak. Az elnökség.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 24. A szárnyaskerek dalkör álarozos bálja a Fehér keresztben.
Március 2. Waggonyári önkéntes tűzoltókar táncvígalmja (Városliget).

Carneval hercege. †

A mai nappal lejár a farsangi bohóságok fejedelmének, Carneval hercegnek a diosósége. Itt a farsangvasárnap, melynek éjjeli tizenkettedik órájában utoljára rázza meg esőrgős sipkáját a kisurran a parkettekről...

Hej, van is szomorúság az aradi szép asszonyok, szép lányok, meg a mulatni, táncolni szerető fiatalság közt!

Szerdán már itt a hamvazó s következik a többi böjtös nap, a melyeken Carneval ő fensége már — nem dirigál. Hanem azért lesz egy csomó böjti multság, nem kell félni szép asszonyok, szép lányok, táncokedvelő fiatalság.

Ma a táncvígalmak napja van, — holnap aztán beáll egy időre a csönd. A báltermek szárnyas ajtóit szépen becsukják, ráfordítják még a kulcsot is s ott, a hol pár nappal előbb még vidám párok keringtek, forogtak az andalító táncban: holnap átveszi uralmát a mozdulatlan csend.

Carneval herceget pedig szépen eltemetjük — s várjuk a jövő évi feltámadását!

Miniatur-bál.

— Az aradi polgári leányiskola táncvizsgálója. —

Ne essék zokon senkinek, ha a kis leányok tegnapi táncmultságát nem e szigorú hangzású: táncvizsga főcíme alatt írjuk meg, mert a jelen esetben e szóval csak magyarázni akarunk.

Mert bál volt az, édes, aranyos bál, hol a fehér, kék, krem, lax és a divatosinálók istene a megmondhatója, hogy miféle szinü rubába öltözött leánykák még graciózen táncoltak, az affektáció árnyékától is menten, hol a párokat csupán az ütemes lépések ellejtése hozta még össze és nem más valami...

A vissza voltaképen abból állott, hogy a rendez táncok bemutatása mellett magán, kettős és társas-táncokat adtak elő a növendékek.

Bemutatták a stíriait, Kacsukát, magyar osikós táncot, a sir roger de Coverleyt, a menuetto-ot, jocky angol táncot, cigány táncot és a körmagyart, valamint a kreutz polkát.

Hogy a táncok kivétel nélkül a lehető legjobban sikerültek és nyerték meg a jelenlevők tetszését, arra nézve tán elég azt mondanunk: a mesterük öv. S o m o g y i Józsefné volt.

Annyira ismeretes Somogyinének a szakképzettége, tapintata e téren, hogy minden egyéb dicsőretől felmentve éressük magunkat.

A polgári fiúiskola diszterme bizony szűknek bizonyult, pedig a köszönet, mely S i m o n Karolin igazgatónő direkt meghívására örömmel jelent meg, a lehető legdistingáltabb volt.

E helyen és erre vonatkozólag meg különben is elégnék tartjuk Simon Karolin nevet felhossni.

A táncvizsga igen sikerült és szép élvezet volt a kicsinyek naiv és mégis feszelen multságát nézni.

Az érdem természetesen három részre oszlik, a táncoló babáknak, Simon Karolinnak és Somogyi Józsefnének.

(=) A mai álarozosbál. Az arad-csanádi egyesült vasutak „Szárnyas Kerék” dalköre ma, február hó 24-én, farsang vasárnapján a segélyalap javára a „fehér kereszt” disztermében 2 zenekar kísérete mellett jótékonyozóln nagy monstre álarozosbálát (alá Veienozei Carneval) rendez. A multság műsorozata ez: Az álarozosbálra érkezett külföldi művészek bevonulása és Trico és Cacolet megjelenése. Oroszországi medvetánc. A Szt.-Pétervári hószivatar. A jeruzsálemi nemzeti-tánc. Kokus tánc. Díj fánk evés. A világ posta. A 100 éves jósmondónő. A Carneval hercegnő ünneplés bevonulása az egész udvarával. A philosophus böjti prédikációja. A díjak kiosztása és pedig: I-ső díj a legszebb álarozosnak; II-ik díj a legvigább álarozosnak; III-ik díj a legrutabb álarozosnak. Minden beléptijegyen 3 nyereség szelvény van, melyekből

jogában áll mindenkinek saját belátása szerint az álarozosokat kitüntetni; — mely álarozos a legtöbb szelvényt bemutat, az a kitűzött nyereség tárgyát megnyerte. Karzatjegyek egész 12 óráig K e p p i c h Zs. bpesti gyors-sajtónyomdájában kaphatók.

(=) Az aradi kereskedő ifjak közművelődési köre a jövő hó 3-án K r i s p i n termében hangversenyyel egybekötött táncmultságot rendez. A műsor főpontja fölolvassás, továbbá egy szóló és trió ének s egy quartet lesz.

(=) A waggonyári tűzoltókar március hó 2-án a városligeti vendéglő tánctermében zártkörű multságot rendez. A waggonyári tűzoltók bálja mindig kitűnően szokott sikerülni s magától érte ödik, hogy ez sem marad el a többi mögött.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Február 24. (Vasárnap) Délután: A fenegyerek, bohózat; este: A cigány, népszínmű.

Február 25. (Hétfő) Délután: A feleség nótárius, bohózat; este: Ripp van Winkle, perette.

Február 26. (Kedd) Délután: A szókimondó asszony, színmű; este: Az új háziur, vígjáték.

Február 27. (Szerda) Bernardo Montilla, Echeagaray színműve. (Élőszór.)

Clemenceau.

— Február 23. —

(k.) Dumas és D'Astois társaszerzők nem a legjobb munkát végezték Clemenceauval, hanem ezért Lubrincoz Julia nem riadt vissza, hogy alakító képességét épen ebbe a színműbe mutassa be, bár láttunk tőle már jobb szerepeket.

A szép számmal egybegyűlt színházlátogató publikum meleg tapssal fogadta a színe először lépő Lubrincoz Juliát.

A tapsüdvözlés és kitüntetés volt; üdvözlés a felépült betegnek, kitüntetés a jutalmazandónak. A taps közben egy díszes babér koszorút, virág kosarat és csokrot nyújtottak fel a zenekarból.

Clemenceau asszony szerepét — mely különben meglehetősen kicsi — egyszerűen, lehetőleg természetesen és utolsó jelenetében hatással játszotta, mely után többször hívták ki.

A többi szereplőkről semmi jót nem mondhatunk, mert kivétel nélkül nem tudták szerepeiket. Épen ezért nehézkesen, hogy ne mondjunk unalmasan ment az előadás. Tapst Lubrincozen kívül nem is kapott senki, de nem is érdemelte senki.

Előadás vége 10 után.

* Bernardo Montilla, Echeagaray szenzácios hatást keltettársadalmi színműfoglaloztatja most erősen a szintársulat drámai személyzetét, mely a legnagyobb ambícióval készül a kiváló spanyol költő darabjára. A főbb szerepek Angyal, Kaczér, Rónaszékine, Gál, Tompa, Balasa és Benedek kezeiben lesznek.

* Színházi hírek. Szigligeti Ede kitűnő népszínművét a „Czigány”-t adja ma elő a szintársulat. A főbb szerepeket R. Réthy, Angyal, Tolnayné, Balasa, Hunyady, Rónaszéki, Gál, Tompa, Benedek és Solyom fogják játszani.

— Az „Uj háziur”, pompás francia bohózat kerül színe kedden. A jóízű kacagás kedvelői bizonyára örömmel fogadják e szellemes bohóságot.

A KÖZÖNSÉG KORÉBÓL.

Az aradi ipar és népbank az évi sárlat alkalmából 10 frtot adományozott betegsegélyezési célokra az első aradi hadastyánegyletnek. Az adományért e helyen is köszönetet mond: az elnökség.

Szebényi András, a galsai róm. kath. iskola-szék világi elnöke, 100 darab irkát s ugyanannyi iróltalat adott az iskolás gyermeknek, melyért a tanuló nevében köszönetet mond: Herman J. Gyula, tanító.

Az aradi ipar és népbank igazgatósága a lyceumi ifjusági segélyező egyesületnek 25 frtot adományozott. Fogadja a nevezett intézet a nagylelkű adományért a segélyezendő nevében hálás köszönetünket. Az elnökség.

Az aradi ipar és népbank igazgatósága, mint minden évben az idén is, szíves volt együletünk mozgósítási alapja javára 10 ferintot ajándékozni, e nemes

te téért fogadja a fentnevezett igazgatóság legforróbb köszönetünket. Az aradi első hadász egylet elnöksége.

TÁVIRATOK.

Miniszteri értekezlet.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) B á n f f y miniszterelnök az alföldi agrárszocializmust ellensúlyozandó intézkedések megállapítása céljából szélesebb körű értekezletet tartott, melyen résztvettek: Perczel, Dániel, Festetics miniszterek, P l o s z, Reiszig és Graenzenstein államtitkárok, Kozma királyi főügyész, J e k k e l f a l u s y Lajos min. tanácsos, a békési, csanádi, csongrádi, hajdúi, pesti, torontáli, szegedi, és hódmezővásárhelyi főispánok, S é l l e y főkapitány, és előadóként Jeszenszky Sándor dr. miniszteri osztálytanácsos.

A függetlenségi párt bomlása.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi párt tegnap megindult bomlása már a képviselőház mai ülésére megteremtette eredményeit. A párt a mai vita alatt bágyadtan, alig néhány tagja által képviselve látott ahhoz a híres akcióhoz, amit tegnap kimondott. Ugy néztek ki a hivek, mint a nagy lumpolások után szokás kinézni, a katzenjammer csak úgy lesirt az ábrázatokról. A krampuszok, P o l ó n y i, U g r o n és B a r t a most azon fáradoznak, hogy a kilépők közül, amennyit lehet, visszatartsanak. Hogy mennyiben fog ez sikerülni, azt a közel jövő fogja megmutatni.

A mai nap eseménye egyébként nem U g r o n ujsütetű pártvezérsége, hanem az a kitűnő jellemrajz, amit a tegnapi pártértekezleten róla O l a y Lajos mondott. Bravouros egy beszéd volt az. Olyan hü fotográfiája Polónynak, amelyen a világon soha semmi fotografus tul tenni nem fog. És érzi azt Polónyi ur, de nagyon. Annyira leforrázva jár-ke, diadalaf daczára, hogy az ember hajlandó volna megsajnálni, ha nem Polónyiról volna szó.

Ami a függetlenségi klubból tegnap eltávozott függetlenségiéket illeti, azok ma este J u s t h Gyula elnöke alatt értekezletet fognak tartani, hogy számot vessenek a mai helyzettel. Határozni azonban ma még nem fognak, mivel a képviselők egy része ma hazautazott. A határozat a jövő hétre marad, akkor fognak majd dönteni a fölött, hogy mit lesznek teendők a klerikális függetlenségiékek akciójával szemben.

A képviselőház munkarendje.

Budapest, február 23. (Saj. tud. távirata.) A „Budapesti Tudósító” jelenti: A képviselőházban az appropriáció befejeztével a pénztári készletek hovatordításáról, a vas-kapu szabályozásáról és annak költségeinek fedezésére felveendő kölcsönről szóló törvényjavaslatok tárgyalatnak. Az utóbbi kölcsön csak a folyó év második felében bocsájtatik ki.

Albrecht kir. főherceg temetése.

Bécs, február 23. (Saj. tud. táv.) V i l m o s császár A l b r e c h t főherceg temetésén személyesen jelen lesz.

Elhunyt író.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) H o r v á t h Miklós báró, hajdan szindarab, regény és hirlapcikk írója, egykor gazdag ember, nagy nyomorban meghalt.

Magv. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.
23805/1. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Piski állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1895. évi május 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1898. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a borítékon «Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére» felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve 1895. évi márczius hó 15-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség I. osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 frt azaz száz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1895. évi márcz hó 14. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon letendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

As ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1894. október hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára
és művegytani laboratoriuma
Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánlkozik minden bárhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal kossorustak. Mind az ő világrészben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatású és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó szeptik, pattanások és májfoltok eltűnésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert felülmúl. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pinc.éjéből. Ára 1 üvegnek 8 és 15 frt.

Ménési aszúbor. Egy 85 centil. üveg 1 frt 50 -krajcsár.

Chinabor. 2% Chinintartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin és vasoxydtartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor. 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengali tüzek. Füst és szag nélkül, vörösbarna, fehér és sárga színben. Egy kr 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertya-fénynyel. Hat percig égő, 1 drb 80 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Roda tintapor. (Fekete vagy violaszinben) 1 adag ¼ literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalsama. A megfagyott kezet vagy lábát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle meghülésből eredt rheumás és csuszos fájdalmak ellen igen hiro és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Minden gyógyszer — a pakolási csekély költségek hozzájárásával — bárhova posta útján is elküldetnek.

Ugyancsak ezen gyógyszerárban minden vegyviasszára megbízásunk elfogadtatnak és lelkiismeretesen teljese-
49. 8—x.

arany, 13 ezüst
érem, 9 dísz- és
elismert okmány.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

KWIZDA-féle

Restitutionsfluid

cs. és k. kiv. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palaczkkal 1 frt 10 kr. o. é.

30 év óta udv. istállókban valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítő; továbbá ficzamosodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

osztrák-magyar cs. és kir.
udvari szállító.

Tessék a fő-
bbi védjegyre
figyelni, s a vé-
telnél határo-
sottan kifejezni
Kwizda-féle
Restitutionsfluid.

Fő letét: kerül. gyógyszerár Korneuburgban.

132

román kir. udvari szállító.

Kapható a
gyógyszertár-
okban és
drogistaéknál.

3535/95.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a hadsereg lősükségletének kiegészítése céljából Aradon — a vásártéren — folyó évi márczius hó 24-én katonai lóvásár fog tartatni.

A részletes hirdetmény a város házán megtekinthető.

Arad, 1895. február 16-án.

A városi tanács.

29/1895. g. sz.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik az e célra kijelölt városi területen a folyó évben téglát venni szándékoznak, hogy ebbeli szándékukat a vetetni szándékozt téglamennyiségnek hozzávetőleges megjelölése mellett folyó évi február hó végéig a gazdasági tanácsnok urnál szóval vagy írásban jelentsék be.

Arad, 1895. január 14-én.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

17702/1894.

Hirdetmény.

A beállott havazások esetén felhivatnak a ház és telektulajdonosok, hogy házuk és telkük előtt elvonuló gyalogutról a havat mindannyiszor ahányszor szükséges, lesepertessék s olyankor pedig, midőn a gyalogjáró csuszós, azt apró homok vagy fűrészpórral beszórássák, mivel ellen esetben a gyalogutak gondozása iránt alkotott szabályrendelet alapján szigoruan büntettetni fognak.

A házak udvaraiban összegyűlt s kihordatni szokott hőmennyiség lerakóhelyeül a Maros meder, a szemét-lerakóhelyek a szárazhid baloldalán, a Hercz-féle fatelep mögött elterülő mélyedés, a nagyváradi-ut jobboldalán az élőviz-csatorna töltése mellett levő gödrös terület és a Kossuth-utca végén levő hid baloldalán az élőviz-csatorna balpartjáig elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Arad, 1894. december 21.

Főkapitány ur távollétében:
Nyáry Béla
alkapitány

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására juttatni, hogy a helyben fennállott

Tóth és Sonn

törvényszékieleg bejegyzett közkereseti társaság a közöttünk, volt társasági beltagok között létrejött barátságos megegyezés mellett megszűnt s hogy ennél fogva

férfi-szabó üzletemet

törvényszékieleg bejegyzett

Tóth Mihály

cégem alatt, a „Fehér Kereszt” átellenében levő

Deák Ferencz-u. 42. sz. házban

(ezelőtt Reisz Ottó-féle villanyműszerész üzlethelyiség)

személyes szabászatom és vezetésem mellett folyó évi február hó 1-től kezdve tovább folytatni fogom.

Midőn a fentebb említett társas cég irányában tanusított becses jóakarátát a jövőre nézve számomra kikérni s remélni bátorkodom, egyidejűleg becses figyelmébe ajánlom azon körülményt, hogy üzletemet teljesen ujonnan felszerelvén, anyagkészletraktáramban a legfinomabb magyar, angol és francia posztószövetek és kelmék dus választékban állanak t. rendelőim rendelkezésére.

Teljes tisztelettel

Tóth Mihály.

79. 7—10

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy 216 2-3

1895. évi márczius hó 7-én délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1894. évi decz. hóban esedékes zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni. **Weisz Dávid.**

136/1895. p. m.

Hirdetmény.

Azok, kik az 1895. évre tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják, felhívhatják, hogy a "polgármesteri" hivatalnál jelentkezve neveiket s a kívánt pete mennyiségét az ott kitett ivre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek kevesebb petére tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat.

1. Másból petét el nem fogadni.

2. Minden termett gubót beszállítani a hozzá legközelebb eső kir. beváltó intézethez, mely a pete kiosztás alkalmával megjelöltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy puha, vagy dupla gubók-e, kiloként egy forintjával váltatnak be, csak a külsőleg fekete gubók, mint teljeseen haszonvehetetlenek fognak 10 krajczárjával beváltatni.

3. Azok akik a termett gubókat bárki másnak eladnák, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntettetni.

Arad, 1895. évi január hó 18.

Salácz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

3158/1895.

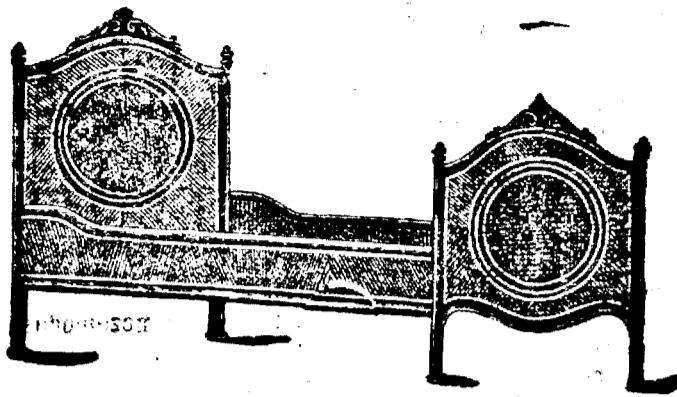
Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi I. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdményileg is felhívhatják, hogy a f. évi adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régibb ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi-díj és ut-adó tartozásaikat **azonnal** fizessék be; mert ellenkező esetben a régibb díj- és adótartozásaik **azonnal**, a f. évi I. adórészlet pedig márczius hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy az I. adórészletre nézve febr. hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek dacára az adó, hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1895. február hó 15.

A városi tanács.

Vasbutorgyár Aradon, hal-tér 4. sz.

A midőn a nagyérdemű közönség szives pártfogásáért köszönetet mondok, melyben új iparágamat részesítette, vagyok oly bátor az őszi és téli **idényre** gyártmányaimat legjobban ajánlani, és pedig: **vaságyak, asztalok, gyermekágyak, fatartók, mozdószekrények, gyermekkosok, ágybetétek**, a legdiszesebb kivitelben.

Kályha ellenzőim

izléses kivitelben **minden versenyt felülmulják**, és ár tekintetében is a legolcsóbbak, miért is kérem a n. é. közönség szives pártfogását. Vasbutor javítások, újjáfényezése és festése elfogadtatik.

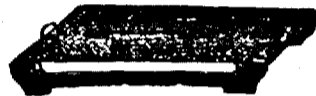
Teljes tisztelettel

FLEISCHER ADOLF,

Arad, hal-tér 4-ik sz.

18.

Atzél sodrony-ágybetétek

minden mértékre készülnek.

572/895.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 78948/894. sz. a. kelt rendelete nyomán közhírré tesszük.

Számos előforduló visszaélés megszüntetése céljából és marha evél rendszerünknek azon évél 1 kifolyólag, mely szerint senki oly marhalevél birtokában, amely marhalevél állat tulajdonában nincsen, azennel előhdelem, hogy mindeki köteles a többé már tulajdonában nem

levő állatra vonatkozó s így érvényét veszített marhalevél az illetékes marha evélkeze önelbeszolgáltatni, ki az ilyen marhalevelekkel az 1888. VII. t. cz. végrehajtására 1888. évi 40000. sz. a. kiadott rendelet 21. §-a értelmében jár el. A ki jelen rendeletem ellen vét, amennyiben cselekvése vagy mulasztása súlyosabb beszámítás alá nem esnék, illetve fegyelmi vétséget nem képezne, kihágást követ el, mely 100 frtig terjedhető és az idézett törvényczik 156. §-ában megjelölt cselekvésre fordítandó pénzbüntetéssel sújtandó.

Arad, 1895. január 12-én.

A városi tanács.

Az igen tisztelt közönség szives tudomására hozom, hogy Aradon 6 éven át

Tóth és Sonn cég

alatt folytatott társas **szabó üzletet** a mai napon közös barátságos megegyezés útján megszüntettük és az üzletet az összes cselekvő és szenvedő vagyonnal átvevén azt

Sonn József

ezelőtt „MÜNZ F.”

törvényszékieleg bejegyzett cégem alatt a társas cég által

eddig birt helyiségben (Andrássy-tér Bing ház)

fogom tovább vezetni.

Hogy t. vevőim minden igényeinek eleget tehessek, **üzletemben kitűnő szabásról gondoskodtam**, nemkülönben a legjobb minőségű bel- és külföldi **szövetek dús választékát tartom raktáron**, valamint pontos és jutányos kiszolgálás által is meglegedésük elnyerésére fogok törekedni.

Midőn társas cégünk iránt eddig tanúsított jóindulatáért köszönetemet kifejezem, kérem azt számomra továbbra is fenntartani,

kiváló tisztelettel

83 9-10

SONN JÓZSEF.

A t. vidéki rendelőimet pedig egyttal van szerencsém értesíteni, hogy a fennalott társas cég mértékkönyvei birtokomban vannak, mi által azon keil eme helyzetben vagyok levéiben megrendeléseket is pontosan eszközölni.

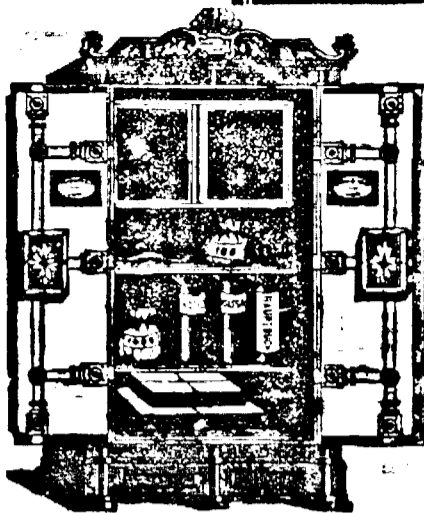
SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

SINGER L. S.

SINGER L. S.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

A os. kir. csezt. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói
Tíz és betörés ellen biztos kis kőszék és nagy
pénzszekrények
gyári raktára.
Közpégek számára kivételesen 25% engedmény.

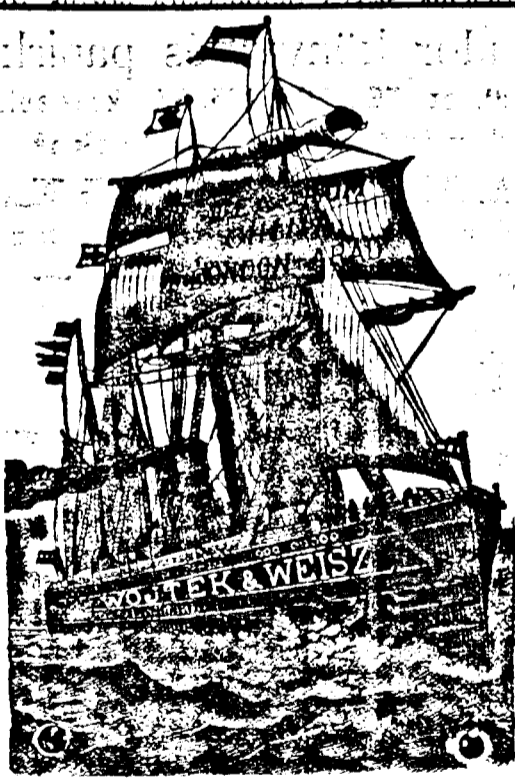

Asztali ajándék
vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai
HOWE,
Karikahajó
WHEELER & WILSON,
Singer és kézi varrógépek
családok, szabók és cipészek részére.
Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik.
Varrógépekhez szükséges tartalékok.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

TEÁK	frt	kr.
Tea valódi Caraván 0 sz.		
kimérve 1 Kilo	24	—
100 gramm	2	70
10 gramm	—	30
eredeti csomag = 1 orosz font	10	—
Tea valódi Caraván 1 sz.		
kimérve 1 Kilo	15	—
100 gramm	1	20
10 gramm	—	25
eredeti csomag = orosz font	6	25
Tea valódi Caraván 4 sz.		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	1	10
100 gramm	—	12
eredeti csomag = orosz font	4	25
Tea valódi Caraván 6 sz.		
kimérve 1 Kilo	8	—
100 gramm	—	90
10 gramm	—	10
eredeti csomag = orosz font	3	50
Tea valódi Caraván 8 sz.		
kimérve 1 Kilo	6	—
100 gramm	—	70
10 gramm	—	08
eredeti csomag = orosz font	2	50
Tea császárkverék legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	—	10
10 gramm	—	12

TEÁK	frt	kr.
Tea mandarin keverék legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	8	—
100 gramm	—	90
10 gramm	—	10
Suchong I. rendű		
kimérve 1 Kilo	6	—
100 gramm	—	70
10 gramm	—	08
Suchong II. rendű		
kimérve 1 Kilo	5	—
100 gramm	—	55
10 gramm	—	06
Pecking Cenge legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	—	10
10 gramm	—	12
Pecco virág legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	12	—
100 gramm	—	135
10 gramm	—	15
töredék snem szitált		
kimérve 1 Kilo	4	—
100 gramm	—	45
10 gramm	—	05

RUMOK	frt	kr.
Rum eredeti Jamaicai legfinomabb		
nagy üveg (7/10) Lit.	3	—
közép üveg (3/10) Lit.	1	50
kicsiny üveg (0.15) Lit.	—	50
Liter	4	—
eredeti Jamaicai snem		
nagy üveg 0.7 Lit.	2	—
közép üveg 0.35 Lit.	1	—

RUMOK	frt	kr.
Rum eredeti Jamaicai snem		
kis üveg 0.15 Lit.	—	40
Liter	8	—
Jamaicai I. rendű		
nagy üveg 0.7 Lit.	1	50
közép üveg 0.35 Lit.	—	75
kis üveg 0.35 Lit.	—	30
Liter	2	—

RUMOK	frt	kr.
Rum Jamaicai II. rendű		
nagy üveg 0.7 Lit.	1	—
közép üveg 0.35	—	50
kis üveg 0.15	—	20
Liter	1	20
Hungaria		
nagy üveg 1 Liter	1	—
kis üveg fél Liter	—	50

AZ
Aradi Közlöny
kiadóhivatala.

Könyv-
kötészeti
műintézet.

ARADI

NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDAI ÉS KÖNYVKÖTÉSZETI

MŰINTÉZETE

ARADON,

fő-ut 51. sz. Arad-csanádi vasutak palotájában.

Ezennel van szerencsénk a tetemesen megnagyobbított és a legdivatosabb betű-
kel, valamint egy amerikai, három nagy gyorsajtó, nemkülönbön betütömöntő-, simító-,
perforáló-, fűző-, vágó- és más egyéb segéd gépekkel ujonnan felszerelt és légszeszhajtó
erőre berendezett

könyvnyomdai műintézetünket

a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlani.

Nyomdánk oly módon van felszerelve, hogy nemcsak az összes vidéki hanem
bármely fővárosi nyomdával kiállja a versenyt, úgy nyomdatermékeink pontos tiszta, hi-
bátlan tetszetős kiállítása, mint azok mérsékelt ára tekintetében.

Könyvnyomdánk nagyobbitása alkalmával **könyvkötészetünket** is ujon-
nan felszereltük s így minden e szakkörben vágó munkák készítését a legdiszesebben és
pontosan eszközöljük.

Továbbá felkaroltuk a legkülönbözőbb **papirzsák** és **zacskók** gyártását
valamint cégnyomással való ellátását tetszésszerű kiállításban a legmérsékeltőbb árak
mellett.

Kiváló tisztelettel

Aradi nyomda részvénytársaság.

Telefon sz.
151.

Telefon sz.
151.

T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk továbbá, hogy
Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat
(Szabadságtér 20. sz. TELEFON 265. SZ.) képviselőséggel ruháztuk fel,
ki elfogad minden a nyomdánkat valamint az
„ARADI KÖZLÖNY”
kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Nyomtatványok

készítetnek:

Napi-, hetilapok,

továbbá

szaklapok és folyóiratok előállítása
isléses és jutányos kivitelben;

**bármily terjedelmű regények,
elbeszélések**

és egyéb művek nyomtatása és kiadása.

Meghívók,

tánczrendek, névjegyek, gyászjelentések

a legdiszesebb kiállításban.

Jegyzékek számlák, czimkártyák, le-
vélpapírok és borítékok leggyor-
sabbán olcsón készítetnek.

Vidéki megrendelések

pontosan teljesítetnek.

Könyvkötészetünk

nagy sulyt fektet különféle
dizsmunkák készítésére külföldi
minták szerint

**írómappák, ékszerdobozok,
képkeretek,**

tánczrendek,

bőrmetszett és bőrdombormű

legdiszesebb

és legizlésesebb kivitel-
ben.

Papirzacskó
gyár.

Betű
tömöntöde.